

وزارت معادن و فلزات
سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور

فعالیت های زمین شناسی و اکتشافی انجام شده در
استان خوزستان و
برنامه های پنج ساله پیش بینی شده

بهار 1379
طرح و برنامه

استان خوزستان

فهرست مطالب

1- پیشگفتار

2- موقعیت جغرافیایی «استان خوزستان»

- 3- جایگاه و ویژگیهای زمین شناسی «استان خوزستان»
- 4- توان معدنی «استان خوزستان»
- 5- فعالیت های زمین شناسی و اکتشافی انجام شده در «استان خوزستان»
 - 1-5- بررسیهای زمین شناسی
 - 2-5- بررسیهای اکتشافی
 - الف- اکتشاف موضوعی
 - ب- گزارشهای اکتشافی
 - ج- ژئوفیزیک هوایی
- 6- برنامه های زمین شناسی و اکتشافی پیش بینی شده در برنامه سوم

1- پیشگفتار

سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور، بعنوان یک مرکز تحقیقاتی- اجزائی وابسته به وزارت معادن و فلزات در زمینه های گوناگون علوم زمین بویژه تهیه نقشه های زمین شناسی و اکتشاف مواد معدنی فعالیت دارد. این سازمان نتایج حاصل از مطالعات خود را بصورت اطلاعات بنیانی نقشه های زمین شناسی- معدنی منتشر می نماید تا در شناخت و دستیابی به مواد معدنی مورد نیاز صنایع گوناگون (فولادسازی، داروسازی، کشاورزی) و نیز در بسیاری از برنامه های عمرانی (راه سازی، احداث سازه های بزرگ نظیر نیروگاهها، سدها) و همچنین شناخت پدیده های خطر آفرین (سل، زمین لرزه و...) مورد استفاده قرار گیرد.

برخلاف کشورهای پیشرفته و حتی کشورهای همجوار تاریخچه بررسیهای زمین شناسی بنیانی در کشور چندان طولانی نیست. در دهه 40، به این واقعیت توجه شد که یکی از مهمترین ضرورت های کشور شناخت توان معدنی و منابع زیر زمینی و اتخاذ روش مناسب برای بهره گیری از این منابع زمینی برا ایجاد ساختار مناسب اقتصادی، اجتماعی، صنعتی و عمرانی با

کیفیت مطلوب است تا بتوان با تلفیق دست آوردهای علوم دیگر نظیر روشها و تکنیک های ژئوفیزیکی، ژئوشیمیایی، ماهواره ای، آزمایشگاهی و... نیازهای جامعه را تامین نمود. به همین دلیل، در سال 1341 خورشیدی «سازمان زمین شناسی» به عنوان یکی از مراکز تحقیقاتی وابسته به «وزارت صنایع و معادن» تاسیس و آغاز به کار کرد تا بررسی منابع زمینی ایران را از دیدگاههای گوناگون علمی و اقتصادی سامان دهد.

در آغاز فعالیت ها، بمنظور گردآوری جامع از خاصه های زمین شناسی کشور و نیز شناخت توان بالقوه ایران، تهیه نقشه های زمین شناسی به مقیاس 1:250000 در اولویت های مطالعاتی بوده است و به همین دلیل زمین شناسی بنیانی با تهیه نقشه های زمین شناسی 1:250000 در پوشش سراسر کشور آغاز گردید. نقشه های زمین شناسی تهیه شده، به مقیاس مذکور از دهه 1340 تاکنون به پوشش کامل کشور انجامیده است که زمینه ساز و بستر بسیاری از برنامه های اقتصادی- عمرانی است.

در مرحله بعدی برای بررسیهای دقیق تر نیاز برآن بود که نقشه های بزرگ مقیاس تری در مقیاس 1:100000 از مناطق پرتوان معدنی و ساختار پیچیده زمین شناسی تهیه شوند. با توجه به کاربری این نقشه ها در امور زیربنایی در سالهای اخیر ضمن بازنگری در روشهای مطالعاتی و استفاده بهینه از فن آوریهای روز روند بررسیهای زمین شناسی به مقیاس 1:100000 رو به رشد بوده است و سال 1378 را می توان نقطه عطف تهیه نقشه های زمین شناسی یکصد هزار دانست. در این سال (1378) ضمن بازنگری در روشهای مطالعاتی سازمان زمین شناسی با چاپ 35 برگ نقشه مقدماتی و 31 برگ نقشه نهایی جمع نقشه های چاپ شده در مقیاس 1:100000 را به 66 برگ رسانید. در حال حاضر (بهار 1379) برای 42% کشور نقشه های زمین شناسی یکصد هزارم تهیه شده است.

«بررسیهای اکتشافی» گذشته (1341-1377) سازمان زمین شناسی در راستای پیجویی مواد معدنی فلزی و غیر فلزی و تعدادی طرحهای اکتشافی بوده است که عمدتاً بصورت موضوعی انجام می گرفت که حاصل آن شناخت و معرفی ذخائری از فسفات، بوکسیت، نسوز، سیلیس، آهن، مس، سرب و روی، منیزیت، بتاس، آلونیت، طلا، تیتان و... می باشد.

در حال حاضر با توجه با وظایف اکتشافی محوله، خط مشی اکتشافی سازمان زمین شناسی به سوی اکتشافات ناحیه ای و افزون بر آن اکتشافات موضوعی و موضعی مواد معدنی تا تعیین ذخیره و مطالعات فنی و اقتصادی سوق داده شده و باالمال انجام این فعالیت ها در دستور برنامه های اکتشافی سازمان قرار گرفته است.

با توجه به پیشرفت‌های سریع و شگرف دانش زمین‌شناسی و لزوم بهره‌گیری از فن‌آوری‌ها و روش‌های مدرن مطالعاتی در تحقیقات علوم زمین سازمان زمین‌شناسی به عنوان نهاد مسئول تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی و نهاد اصلی مسئول اکتشاف نخائی معدنی، همسو با تحولات روز گام‌های موثری را در جهت تجهیز دستگاه‌های مطالعاتی، آزمایشگاهی و نرم‌افزاری برداشته و در کنار دانش فنی و کارشناسان با تجربه موظف است تا در راستای خط‌مشی اقتصادی دولت و اقتصاد بدون اتکا به درآمدهای نفتی سهم بسزائی در توسعه بهره‌برداری از معادن و صنایع معدنی داشته باشد. با هدف ارائه شده، برنامه مطالعاتی پنج‌ساله ویژه‌ای برای سازمان تدوین گردیده است و مقرر است تا طی برنامه سوم، ضمن انجام پژوهش‌های لازم، بیست‌پهنه پتانسیل‌دار معدنی که از اولویت‌های اکتشافی کشور می‌باشند با استفاده از روش‌های نوین اکتشافی مورد مطالعه و بررسی قرار گیرند.

این نوشتار چکیده‌ای از فعالیت‌های زمین‌شناسی و اکتشافی انجام شده و همچنین برنامه‌های زمین‌شناسی و اکتشافی پیش‌بینی شده است که به تفکیک هر استان تهیه و تدوین گردیده است. این نوشتار نخستین گام در معرفی توان معدنی استان خوزستان است که با تکیه بر فعالیت‌های سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی انجام شده و نیز برنامه‌های پیش‌بینی شده در برنامه سوم آن استان تدوین شده است.

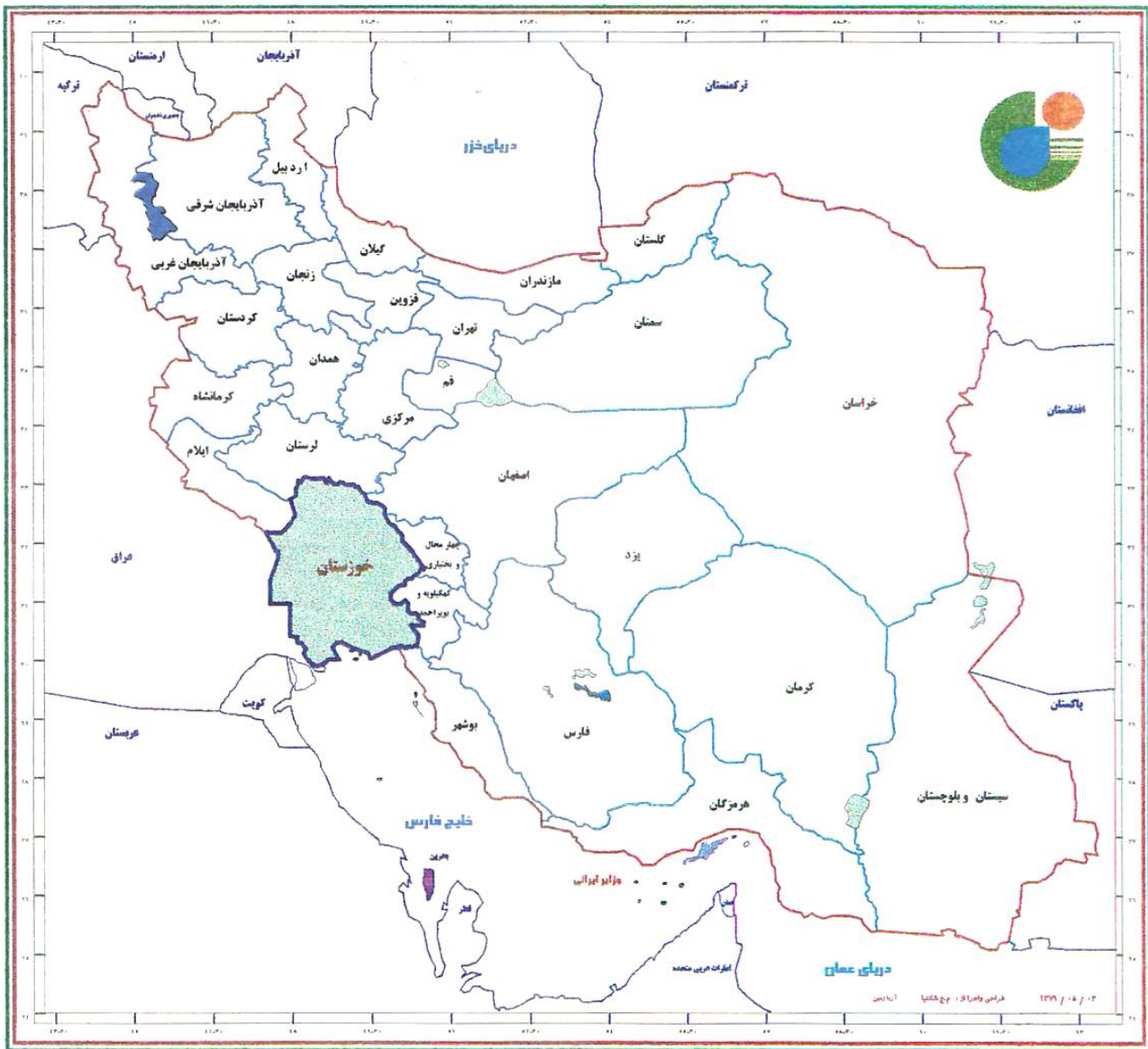
بدون شك این چکیده نمی‌تواند بیانگر تمام خاصه‌های زمین‌شناسی و معدنی استان باشد بلکه تنها تصویر اولیه و مقدمه‌ای بر توان معدنی استان است که تدوین جامع آن در طی یک پروژه مطالعاتی ضروری است.

وزارت معادن و فلات

سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور

موقعیت جغرافیایی استان خوزستان

سال ۱۳۷۹

راهنمای شماره ۱

راهنمای شماره 1

2- موقعیت جغرافیایی «استان خوزستان»

استان خوزستان با حدود 67282 کیلومتر مربع وسعت در جنوب باختری ایران و در بین استانهای لرستان، اصفهان، ایلام، چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویر احمد قرار داد (راهنمای شماره 1). حد جنوبی این استان به خلیج فارس و در مرز باختری آن کشور عراق قرار دارد. مرکز استان شهرستان اهواز است که تا تهران 852 کیلومتر فاصله دارد.

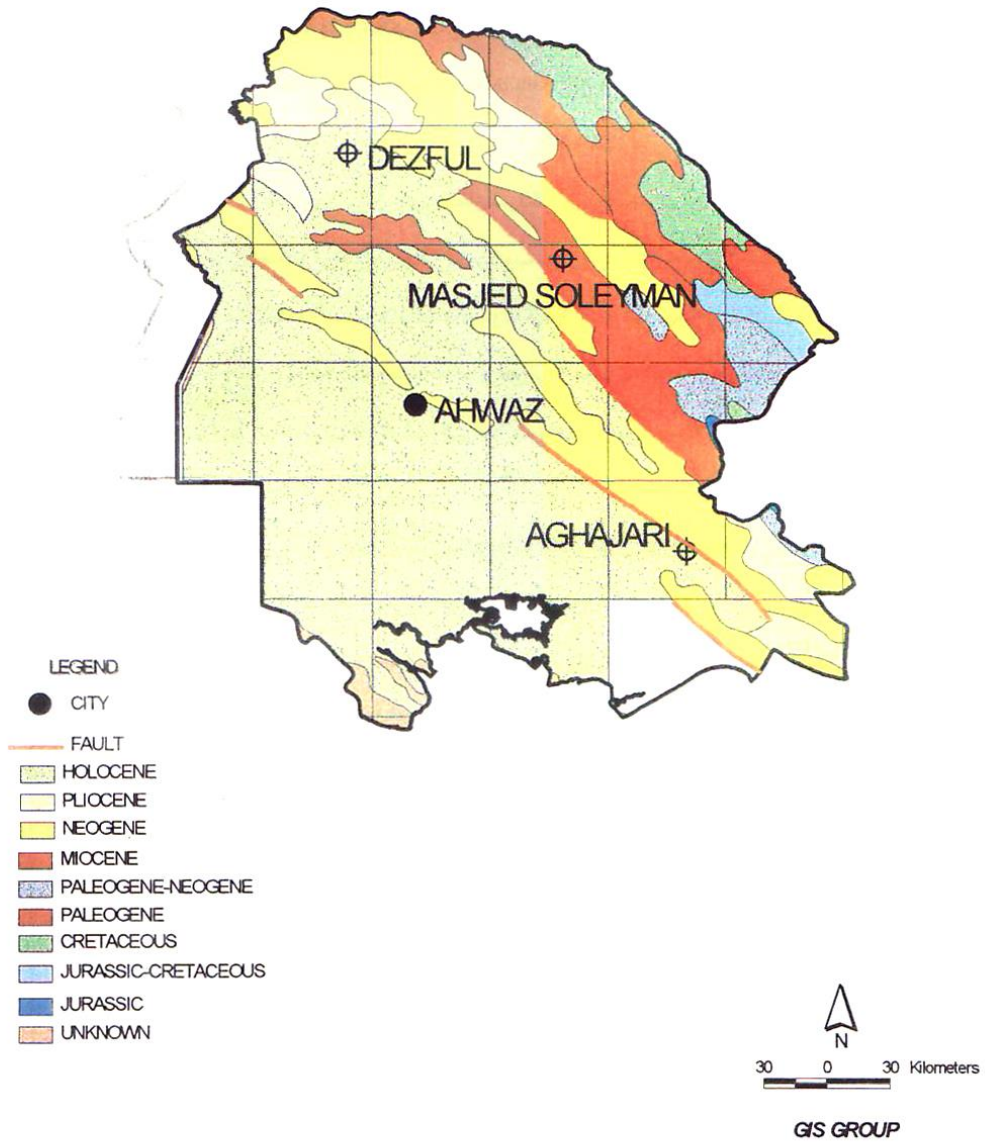
بخش شمال خاوری استان خوزستان مونتف و کوهستانی با تابستانهای معتدل و زمستانهای سرد است و لی نواحی واقع در فوق کوهپایه ای و از اهواز به سمت جنوب سیمای استان دشت گونه است. در بخشهای کوهپایه ای آب و هوا نیمه بیابانی بوده و هرچه به سمت جنوب پیش برویم خصوصیات آب و هوایی از نیمه بیابانی به بیابانی کناره ای تبدیل می شود. شرایط آب و هوایی گفته شده شرایط مساعدی را برای بیلاق و قشلاق عشایر فراهم آورده است.

سرزمین خوزستان مهد تمدن ایلامیان و آشوریان بوده همچنان شواهدی از تمدن هخامنشیان، اشکانیان و ساسانیان در این استان گزارش شده است.

جلگه خوزستان بخشی از جلگه میانرودان است که از نواحی حاصلخیز استان بوده و در کشاورزی و اقتصاد منطقه نقش اساسی دارد.

کارخانه هایی نظیر تصفیه نفت، دستگاه تقطیر مسجد سلیمان، پالایشگاه بید بلند، مجتمع های پتروشیمی، کارخانه های نورد و لوله اهواز از جمله صنایع ماشینی هستند که در رونق اقتصادی استان نقش دارند.

GEOLOGICAL MAP OF KHUZESTAN PROVINCE

راهنمای شماره ۲

راهنمای شماره ۲

3- جایگاه و ویژگیهای زمین‌شناسی «استان خوزستان»

از نگاه زمین ریخت شناسی سه چهره مورفولوژیک در استان خوزستان حاکم است. اول واحدهای کوهساز که در شمال خاور استان قرار دارند. دوم واحدهای تپه ماهوری که نواحی واقع پیرامون دزفول، رامهرمز و اهواز را زیر پوشش دارند. سوم دشت های آبرفتی و پهنه های سیلابی که زمینهای واقع در جنوب اهواز تا سواحل خارج فارس را تشکیل و نوعی زمین ریخت های نهشتی هستند. در ریختار گفته شده پدیده های تکتونیکی ترکیب سنگ شناسی سازندهای زمین شناسی، میزان تراکم و فرسایش پذیری سنگها و بالاخره خاستگاه زایشی (فرسایشی- نهشتی) نقش دارند.

جایگاه ساختاری استان خوزستان در ایالت زمین ساختی- رسوبی زاگرس است که تاریخچه رسوبی و ساختاری ویژه ای بر آن حاکم است. بخش کوهستانی نمونه ای از توده های کوهستانی چین خورده یکپارچه است که به لحاظ داشتن ویژگیهای سنگی و ساختاری خاص زاگرس چین خورده نام دارد. ولی در جبهه جنوب باختری این کوهستان به ویژه در پیرامون مسجد سلیمان، جنوب غرب رامهرمز، کوه رگ سفید و در پهلوی جنوبی تقادیس اهواز راندگی هایی به سمت جنوب باختر وجود دارد که گاه جابجایی درخور توجه دارند به همین رو نام زاگرس چین خورده- رانده شده مناسب تر از زاگرس چین خورده است. حاشیه شمالی دشت خوزستان بخشی از یک ساختار ی تکتونیکی شاخص است که به آن فروافتادگی (فروبار) دزفول گفته شده است. این فروبار نوعی حوضه پیش کمائی است که در جنوب باختری جبهه کوهستان شمال خاور استان خوزستان تشکیل شده است. از خاصه های زمین شناسی این فروبار ستبرای زیاد رسوبات (16 تا 18 متر) است و یکی از نواحی نفت خیز استان است (راهنمای شماره 2).

حد فروبار دزفول و پلاتفرم عربی یک خط واره برآوردی است که در حد جنوب خاوری استان (نزدیک کوه رگ سفید) از محیط آبی خلیج فارس وارد دشت آبادان می شود. پوشش آبرفتی ویژگیهای زمین شناسی پلاتفرم (عربی) را پنهان داشته ولی داده های منطقه ای به ویژه ژئوفیزیکی نشان میدهد که در این قسمت استان توالیهای رسوبی رخساره آواری دارند و در یک راستای شمال- جنوب به صورت چین های بسیار باز با یالهای نزدیک به افق چین خورده اند. سازندهای زمین شناسی گستره خوزستان به عنوان بخشی از زاگرس چین خورده رانده شده در شرایط رسوبی و تکتونیکی متفاوت تشکیل شده اند. به همین رو بر حسب زمان و مکان تفاوتی رخساره ای در خور توجه دارند. با تکیه بر سه عامل لیتولوژی، تکتونیک سن سازندهای زمین شناسی، رخنمونهای سنگی استان را می توان به دو واحد تکتونواستراتیگرافی زیر تقسیم کرد.

1- ردیف های دریایی ژوراسیک- کرتاسه که رخساره حوضه تتیس جوان را دارند. ردیف های مذکور عموماً در هسته تاقدیسها و دریک راستای عمومی شمال باختری - جنوب خاوری برونزد دارند.

2- توالیهای همزمان با کوهزائی آلپی که سن سنوزوئیک دارند و خاصه های آن معرف نهشته های انباشته شده در یک دریای پسرونده به سمت جنوب است. توالی مورد سخن که ممکن است دریایی و یا غیر دریایی باشند شامل چند واحد زیر است.

اول، ردیف های دریایی ائوسن (سازند پابده) و سنگ آهک های دریایی الیگو- میوسن (سازند آسماری) که سنگ مخزن ذخایر نفتی استان را می سازد.

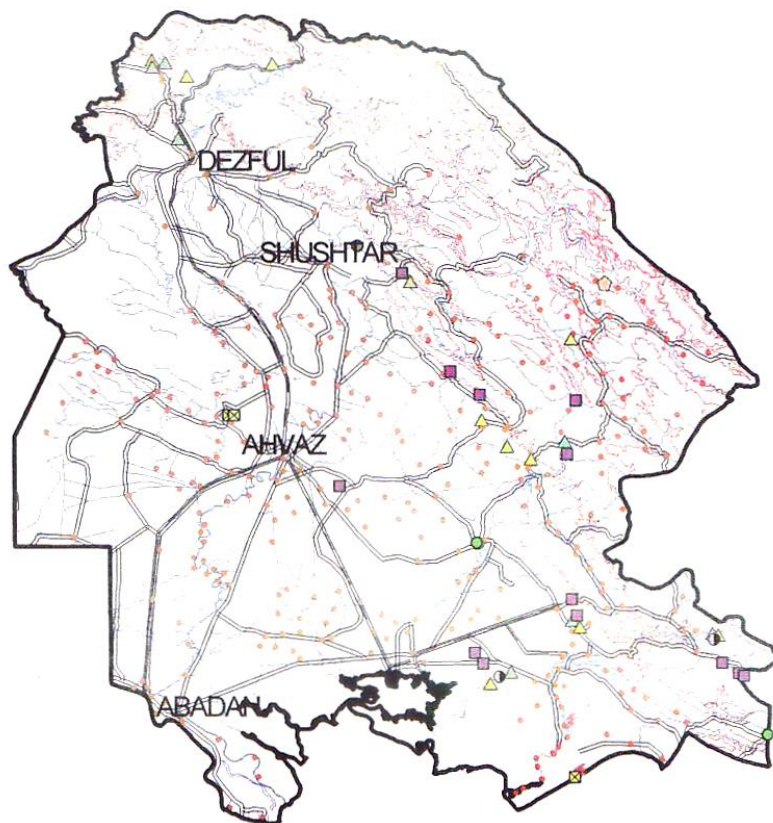
دوم واحدهای آواری- تبخیری میوسن موسوم به گروه فارس که همزمان با کوهزایی آلپ پایانی و در محیط های دریایی پسرونده تشکیل شده اند.

ردیف های تبخیری موجود در پایه این مجموعه (سازندگچساران) سنگ پوش ذخایر نفتی استان خوزستان هستند.

سوم واحدهای آواری بعد از کوهزائی موسوم به کنگلومرای بختیاری که معرف فرسایش های نسبتاً شدید بعد از کوهزائی آلپ پایانی است.

وبالآخره باید از نهشته های آواری کواترنری یادکرد که حاصل هوازدگی سازندهای گوناگون اندک از قطعات سنگی به ابعاد، جنس و سن متفاوت تشکیل شده اند.

به جز دشت خوزستان که نسبتاً آرام و فاقد توان لرزه خیزی است در نواحی کوهستانی استان به ویژه اطراف بهبهان توان لرزه خیزی بالا است که گاهی با خسارت و ویرانی همراه است.

LEGEND

- Dolomite
- Gypsum
- Limestone
- Lumpstone
- Marl
- Marmorite
- Salt
- Sand
- SAND
- Shell
- City
- Roads
- Railroad
- Contour lines
- River & Drainage

GIS Group

راهنمای شماره ۳

راهنمای شماره 3

4-توان معدني «استان خوزستان»

استان خوزستان شامل دو بخش کوهستاني و جلگه است. بخش کوهستاني استان شامل ساختارهاي چين خورده زاگرس بيروني است که عمدتاً از سازندهاي زمين شناسي رسوبي و تبخيري مربوط به کرتاسه فوقاني تا زمان تشكيل شده است نداشتن سنگهاي دگرگونه و سنگهاي ماگمائي که از عوامل اصلي کاني زايي هستند سبب گرديده تا ذخاير معدني استان خوزستان محدود به معادن رسوبي غيرفلزي باشد که از آن ميانه سنگ آهک دولوميت، سلسنين، بيتومين، سنگ گچ، مارن آهکي، نمک سنگي، فسفات و سنگ لاشه حائز اهميت اند. در بخش جلگه اي استان به ويژه در نواحي ساحلي انباشته هايي از پوسته آهکي نرمندان وجود دارد (راهنماي شماره 3).

يکي از توانمنديهاي معدني استان خوزستان استحصال املاح از آب دريا است. در همين راستا تلاشهاي لازم توسط اداره کا معادن و فلزات انجام گرفته است که از جمله مي توان به طرح استحصال نمک از آب دريا در سربندر اشاره کرد (طرح مشابه توسط شرکت پتروشيمي در بندر ماهشهر به اجرا درآمده است) که در آينده نزديک به بهره برداري خواهد رسيد تانمک مورد نياز صنايع استان تامين گردد. استحصال منيزيا از تلخال حوضچه هاي نمکي از جمله برنامه هاي اقتصادي و اشتغالزايي استان است.

با توجه به توان بالقوه و پتانسيلهاي معدني استان خوزستان، درحال حاضر واحدهاي آهک هيدراته، پودر سنگ و پودر ميکرونيزه، دانه بندي سنگها، نمک خوراكي يددار و صنعتي، فرآوري صدفهاي آهکي ، کانه آرايي سولفات استرانسيم از جمله صنايع فرآوري مواد معدني استان خوزستان هستند که در آينده مي توانند توسعه يافته و در اقتصاد و اشتغال زايي استان نقش پيدا نمايند.

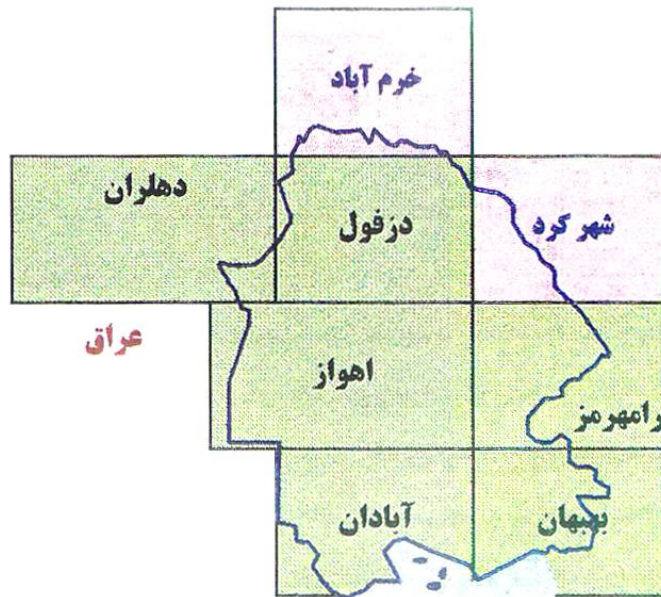
وزارت معادن و صنایع معدنی

سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور

راهنمای آخرین وضعیت نقشه‌های ۱:۲۵۰۰۰۰ زمین‌شناسی

استان خوزستان در بهار ۱۳۷۹

کویت

خلیج فارس

	چاپ نهائی سازمان زمین‌شناسی کشور
	چاپ نهائی شرکت ملی نفت ایران

راهنمای شماره ۴

راهنمای شماره ۴

۵- فعالیت های زمین شناسی و اکتشافی انجام شده در استان خوزستان

1-5- بررسی‌های زمین‌شناسی

استان خوزستان در بخش جنوب باختری پهنه ساختاری- رسوبی زاگرس قرار دارد که یکی از مهمترین ویژگی‌های عمده زمین‌شناسی آن وجود میدانهای نفتی متعدد در دو بخش کوهستانی و دشت خوزستان است. فراوانی ذخایر نفتی سبب گردیده که به مطالعات زمین‌شناسی استان توجه خاصی مبذول گردد.

سابقه بررسی‌های زمین‌شناسی دشت و ارتفاعات خوزستان به اواخر قرن نوزدهم می‌رسد به همین لحاظ از استان خوزستان در حال حاضر انبوهی از گزارش‌های زمین‌شناسی (عمدتاً با اهداف نفتی) وجود دارد که توسط کارشناسان شرکت‌های نفتی ایرانی- خارجی تهیه و در مرکز اطلاعات شرکت ملی نفت ایران نگهداری می‌شود.

با تلاش کارشناسان شرکت ملی نفت ایران گزارش‌های موجود تلفیق و پس از هماهنگی‌های لازم، نتایج حاصل به صورت نقشه‌های زمین‌شناسی به مقیاس 1:250000 و 1:10000 تدوین و به چاپ رسیده است.

با توجه به راهنمای شماره 4 نقشه‌های زمین‌شناسی 1:250000 خوزستان شامل تمام و یا بخشی از نقشه‌های شهرکرد، دزفول، دهلران، رامهرمز، اهواز، بهبهان و آبادان است. نقشه‌های زمین‌شناسی 1:100000 منتشر شده استان خوزستان حدود 28 نقشه است که نام و جایگاه آنها در محدوده استان در راهنمای شماره 5 نشان داده شده است.

وزارت معادن و صنایع معدنی

سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور
راهنمای آخرین وضعیت نقشه‌های ۱:۱۰۰۰۰۰ زمین‌شناسی
استان خوزستان در بهار ۱۳۷۹

راهنمای شماره ۵

راهنمای شماره 5

افزون بر مطالعات سیستماتیک زمین شناسی یاد شده (1:250000 و 1:100000) در راستای اهداف برنامه های عمرانی بررسیهای زمین شناسی موضوعی چندی پیش در استان

خوزستان صورت گرفته که از آن میان گزارشهای زیر در مرکز داده های زمین شناسی، سازمان زمین شناسی نگهداری می شود.

- گزارش زمین شناسی مهندسی اهواز (سازمان زمین شناسی - 1367).
- گزارش بررسی آسیب دیدگی ساختمانها در بخش دهدز و روستاهای ده نو و میراحمد توابع شهرستان ایذه (سازمان زمین شناسی-1365).
- زمین ساخت و لرزه زمین ساخت شمال فروبار دزفول (سازمان زمین شناسی-1370)
- گزارش بررسی سنگ شناسی و کانی شناسی سنگهای فسفاته منطقه رامهرمز (طرح اکتشافات فسفات-1367).

2-5- بررسیهای اکتشافی

الف- اکتشافات موضوعی

ویژگیهای زمین شناسی استان خوزستان به نوعی است که ذخائنی معدنی فلزی آن در کمترین مقدار است. به همین لحاظ به جز بررسیهای اکتشافی انجام شده در راستای شناخت ذخایر رسوبی فلزی و غیرفلزی تلاش اکتشافی دیگری در این استان صورت نگرفته است و در شرایط فعلی پیش بینی می شود که روند مطالعات اکتشافی همچنان به همین طریق ادامه یابد. به لحاظ گفته شده اکتشافات ناحیه ای در استان خوزستان انجام نگرفته است. مطالعات اکتشافی سالهای گذشته بیشتر از نوع موضوعی و در راستای اکتشاف ذخایر غیرفلزی بوده است که در انجام آن اداره کل معادن خوزستان و همچنین مشاورین آن اداره نقش فعال داشته اند. مشخصات طرحهای اکتشافی انجام شده از سال 1366 لغایت 1378 در جدول زیر خلاصه شده است.

مشخصات طرحهای اکتشافی استان خوزستان

ردیف	عنوان طرح	سال اجرا	محل تأمین اعتبار	اعتبار (هزارریال)	وسعت محدوده اکتشافی
۱	طرح اکتشاف سولفات سدیم	۱۳۶۶	ملی	۲۰۰۰	شمال بستان و کوههای الله اکبر میشداغ
۲	طرح اکتشاف و بررسی صدفهای آهکی حاشیه خلیج فارس	۱۳۶۶	ملی	۲۵۰۰	حاشیه خلیج فارس (جنوب هندیجان و ماهشهر)
۳	بررسی مقدماتی سنگ آهک محورایذه - دهدز	۱۳۶۶	استانی	۳۵۰۰	شمال شرقی خوزستان (محورایذه - دهدز)
۴	تهیه دفترچه مشخصات (۶ فقره)	۱۳۶۷	استانی	۸۰۰۰	در سطح استان خوزستان
۵	بررسی و اکتشاف آهک صنعتی در بهبهان و ایذه	۱۳۶۷	ملی	۵۰۰۰	در محدوده شمال بهبهان و ایذه
۶	تهیه دفترچه مشخصات معادن ایذه و دزفول	۱۳۶۸	استانی	۱۵۰۰۰	در محدوده شهرستانهای ایذه و دزفول
۷	پی جویی و پتانسیل یابی مواد معدنی بخش سردشت دزفول	۱۳۶۸	استانی	۱۳۰۰۰	در محدوده شهرستانهای دزفول و اندیمشک
۸	پی جویی و پتانسیل یابی مواد معدنی در شهرستان بهبهان	۱۳۶۹	استانی	۱۱۰۰۰	محدوده شهرستان بهبهان
۹	پی جویی مواد معدنی در منطقه لالی - اندیکا - فاز ۱ و ۲	۱۳۶۹	استانی	۱۲۰۰۰	شمال مسجد سلیمان
۱۰	مطالعه سنگهای نما و قابل برش در خوزستان	۱۳۶۹	استانی	۶۰۰۰	بخش شمالی ارتفاعات استان
۱۱	مطالعه زمین‌شناسی و مواد معدنی منطقه ایذه	۱۳۶۹	استانی	۴۰۰۰	شهرستان ایذه
۱۲	طرح اکتشاف مقدماتی دولومیت در اندیمشک	۱۳۷۰	استانی	۱۰۰۰۰	محدوده معدن سنگ آهک و دولومیت چناره
۱۳	مطالعه نمک طعام در خوزستان	۱۳۷۱	استانی	۵۰۰۰	محدوده استان خوزستان
۱۴	طرح اکتشاف نیمه تفضیلی دولومیت در اندیمشک	۱۳۷۲	استانی	۳۰۰۰۰	محدوده استان خوزستان
۱۵	بررسی مارنهای خوزستان	۱۳۷۳	استانی	۳۰۰۰۰	محدوده استان خوزستان
۱۶	پی جویی و اکتشاف سنگهای تزئینی و اکتشاف ماسه‌های سیلیسی	۱۳۷۴	استانی	۶۳۰۰	محدوده استان خوزستان

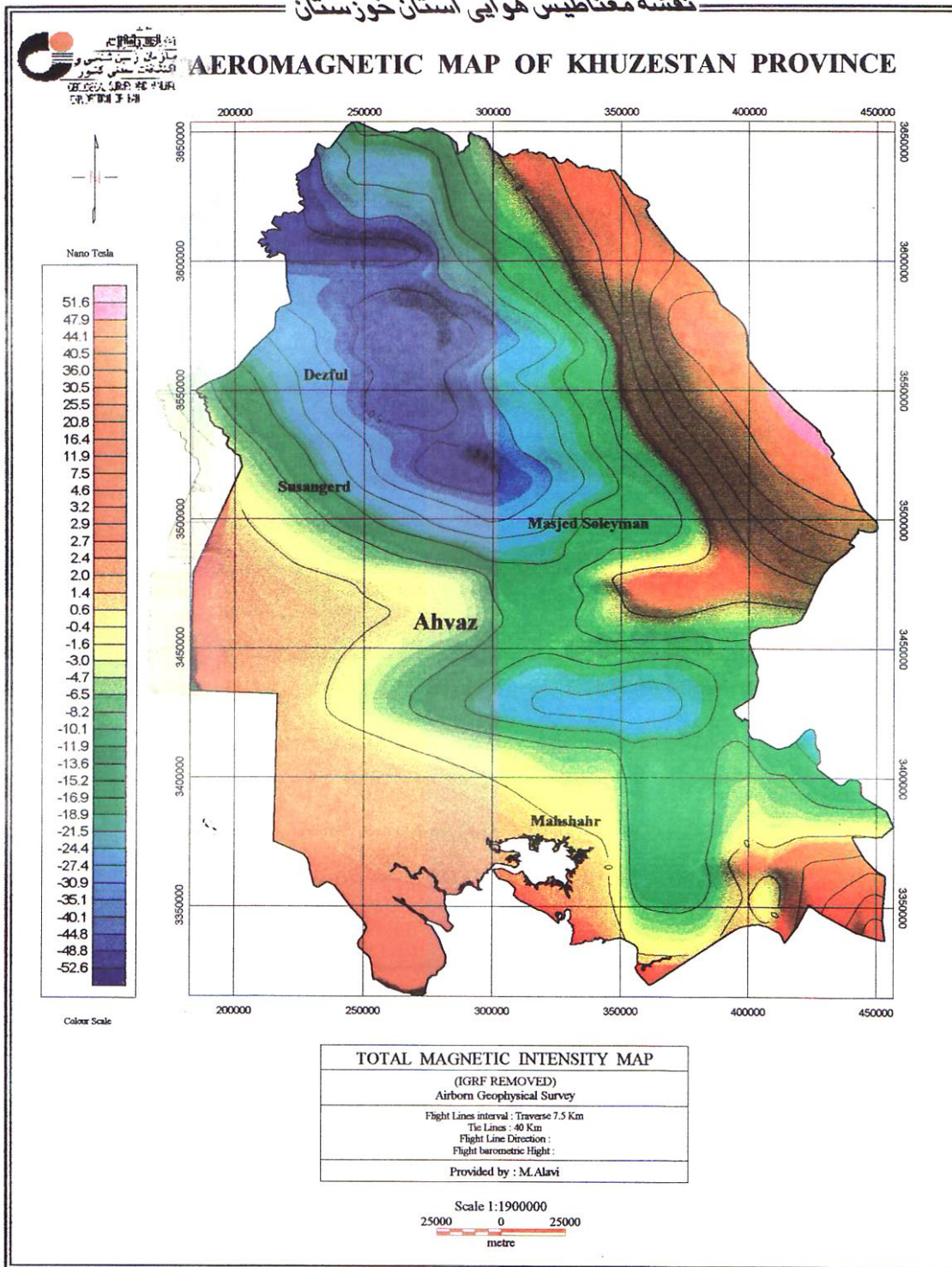
ردیف	عنوان طرح	سال اجرا	محل تأمین اعتبار	اعتبار (هزارریال)	وسعت محدوده اکتشافی
۱۷	بررسی و اکتشاف مقدماتی سلتین	۱۳۷۵	استانی	۴۰۰۰۰	شمالغرب بهبهان تا ابوالفارس و شمال رامهرمز
۱۸	کاربردسنگهای ساختمانی و مالون	۱۳۷۵	استانی	۳۰۰۰۰	محدوده استان خوزستان
۱۹	بررسی ذخایر دولومیت استان خوزستان	۱۳۷۶	استانی	۳۹۰۰۰	محدوده استان خوزستان
۲۰	اکتشاف مقدماتی بیتومین در استان خوزستان	۱۳۷۶	استانی	۴۰۰۰۰	شهرستان بهبهان - رامهرمز
۲۱	اکتشاف ژئوشیمیایی بستر رودخانه کرخه	۱۳۷۶	ملی	۲۰۰۰۰۰	شهرستان دشت آزادگان - شوش - اندیمشک
۲۲	پی جویی صدفهای آهکی آبادان و سوسنگرد	۱۳۷۶	ملی	۶۰۰۰۰	شهرستان آبادان و سوسنگرد
۲۳	طرح اکتشاف مقدماتی دولومیت در شمال و شمال شرقی استان	۱۳۷۷	استانی	۶۰۰۰۰	باغملک - رامهرمز - بهبهان
۲۴	طرح اکتشاف مقدماتی سلتین و دولومیت در شمال و شمالغرب خوزستان	۱۳۷۸	ملی	۱۰۵۰۰۰	مسجد سلیمان - ابذه - دزفول - اندیمشک
۲۵	طرح اکتشاف نیمه تفضیلی کانسار نسفات کوه سفید رامهرمز	۱۳۷۸	استانی	۱۶۰۰۰۰	کوه سفید رامهرمز

جمع اعتبارات در نظر گرفته شده جهت اجرای طرحهای استانی 449/6 میلیون ریال و طرحهای ملی 334/5 میلیون ریال و جمع کل هزینه های انجام شده در استان خوزستان از سال 66 تا 78 بالغ بر 784/1 میلیون ریال است.

ب- گزارشهای اکتشافی

- 1- بررسی مواد اولیه مصالح ساختمانی در استان خوزستان (سازمان زمین شناسی-1361)
- 2- تواناییهای معدنی استان خوزستان (اداره کل معادن و فلزات).
- 3- گزارش مقدماتی مطالعه و اکتشاف شن و ماسه حاشیه رودخانه زهره و حاشیه رودخانه جراحی و مارون در استان خوزستان (سازمان زمین شناسی-1364).
- 4- گزارش مطالعه و اکتشاف خاک رس در استان خوزستان (سازمان زمین شناسی).
- 5- گزارش زمین شناسی و معدنی آهک چناره شمال اندیمشک (سازمان زمین شناسی-1359).
- 6- گزارش برری خاک رس در اطراف شهرستانهاواز بدرخواست ستاد بازی سازی و نوسازی مناطق جنگی استان خوزستان (سازمان زمین شناسی-1364).

- 7- برري و اکتشاف آهک صنعتي در شمال شرق ريش واقع در شمال شرق بهبهان و شرق و جنوب و جنوب غرب ايذه سازمان زمین شناسي-1368).
- 8- پتروگرافي سنگهاي فسفاته کانسار ريش واقع در شمال شرق- شرق بهبهان(سازمان زمین شناسي-1368).
- 9- گزارش بررسي کانه آرائي سنگ فسفات- شمشک- دلير- بهبهان (طرح اکتشاف فسفات-1365).
- 10- گزارش مختصر مطالعات نیمه تفصيلي رس دشت آزادگان(سازمان زمین شناسي-1362).
- 11- گزارش نیمه تفصيلي رس درشت آزادگان و گزارش شناسائي اوليه شيلهاي زاگرس(سازمان زمین شناسي-1363).
- 12- گزارش بررسي کانه آرائي سنگ فسفات رامهرمز، کوه سفید(طرح اکتشافات فسفات-1366).
- 13- گزارش مطالعه توانايي بهره برداري از منابع رس اطراف شهرستان شوشتر. جهت تاسيس کارخانه آجر ماشيني(سازمان زمین شناسي-1362).

راهنمای شماره ۶

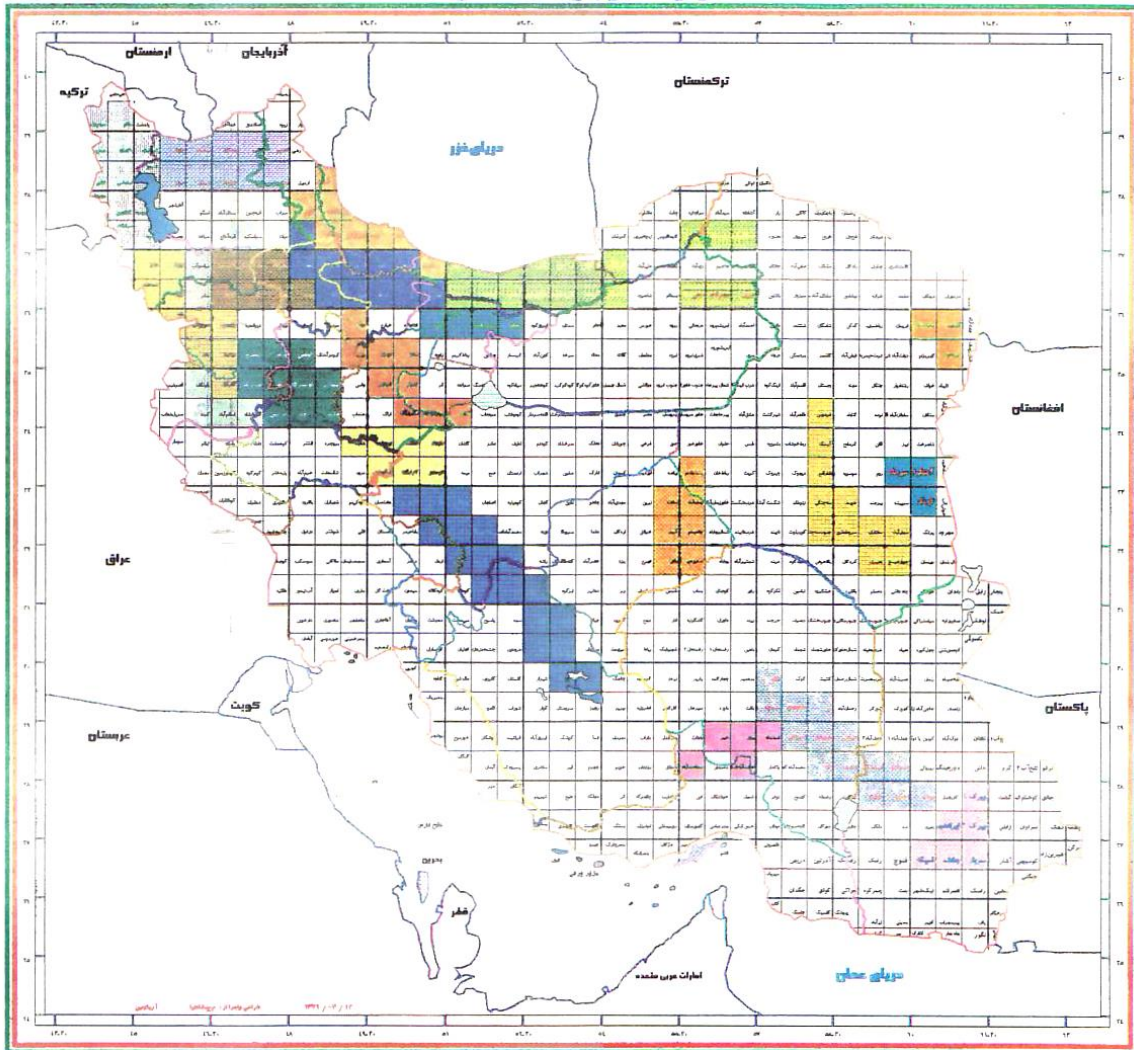
راهنمای شماره 6

ج- ژئوفیزیک هوایی

بمنظور دست یابی به اطلاعات جامع تر زمین شناسی و زمین ساخت منطقه ای همچنين شناخت پهنه های مناسب برای اکتشاف ذخائر معدنی پنهان سازمان زمین شناسی کشور نقشه

هاي ژئوفيزيك هوائي سراسري را در مقياس 1:250000 تهيه نموده است كه در حال حاضر
از تلفيق آن نتايج، نقشه مغناطيس هوائي ايران به مقياس 1:1000000 به چاپ رسيده است
كه بخش مربوط به استان خوزستان در راهنماي شماره 6 ديده مي شود.

زونهای بیست گانه اکتشافات ناحیه‌ای شور بر نامه سوم توسعه اقتصادی

شماره	نام زونیا	شماره	نام زونیا	شماره	نام زونیا	شماره	نام زونیا
۱۱	طارم	۱۰	سندج - ملایر	۷	یاقق - پشت بادام	۱۲	میال بلرز - مکنان
۳	تربت و اقم	۳	کازیک - آهنگران	۱۰	مهالبا - مریوان	۶	ایران شهر - سرریز
۴	کرخ - دماوند	۱۱	فردوس - فوسف	۱۱	فوس - اشنویه	۵	اسفندقه - دولت آباد
۲	میامی - داورزن	۸	طالاش	۱۲	پلاوس - کرکان	۹	نوبران - آران
۱۸	فریدن - ارستان	۷	شازند - الیکورز	۱۰	ارسیاران	۷	شامیندژ - ماه نشان

برنامه های اکتشافی پیش بینی شده مطابق با **استانداردهای اکتشافی جهانی** می باشد که در انجام آن ، در هر منطقه مطالعات زمین شناسی ، اکتشافات ژئوشیمیایی ، زمین شناسی اقتصادی و ژئوفیزیک هوایی همزمان انجام و با تلفیق نتایج حاصل در سیستم اطلاعات جغرافیایی GIS ، مناطق امید بخش معدنی شناسائی و برای اکتشافات تفصیلی مس پرفیری ، طلایابی ترمال ، تنگستن ، مولیبدن ، آنتیموان و ... معرفی خواهند گردید .

راهنمای شماره ۷

راهنمای شماره ۷

6- برنامه های زمین شناسی و اکتشافی پیش بینی شده در برنامه سوم

وجود نخائی هیدروکربوری و میدان های نفتی عظیم سبب گردیده تا به زمین شناسی استان خوزستان توجه ویژه مبذول گردد بطوریکه در حال حاضر جدا از نقشه های زمین شناسی کوچک مقیاس موضوعی، تمام نقشه های 1:250000 و 1:100000 توسط شرکت نفت، تهیه و قابل دسترس می باشد و لذا با توجه به استانداردهای مطالعاتی جاری کشور در برنامه سوم توسعه به انجام بررسیهای زمین شناسی ناحیه ای نیاز نیست (راهنمای شماره 7). از نگاه زمین شناسی اقتصادی، توان معدنی استان عمدتاً در گرو ذخایر غیرفلزی است که بخش در خور توجهی از آن صورت گرفته است.

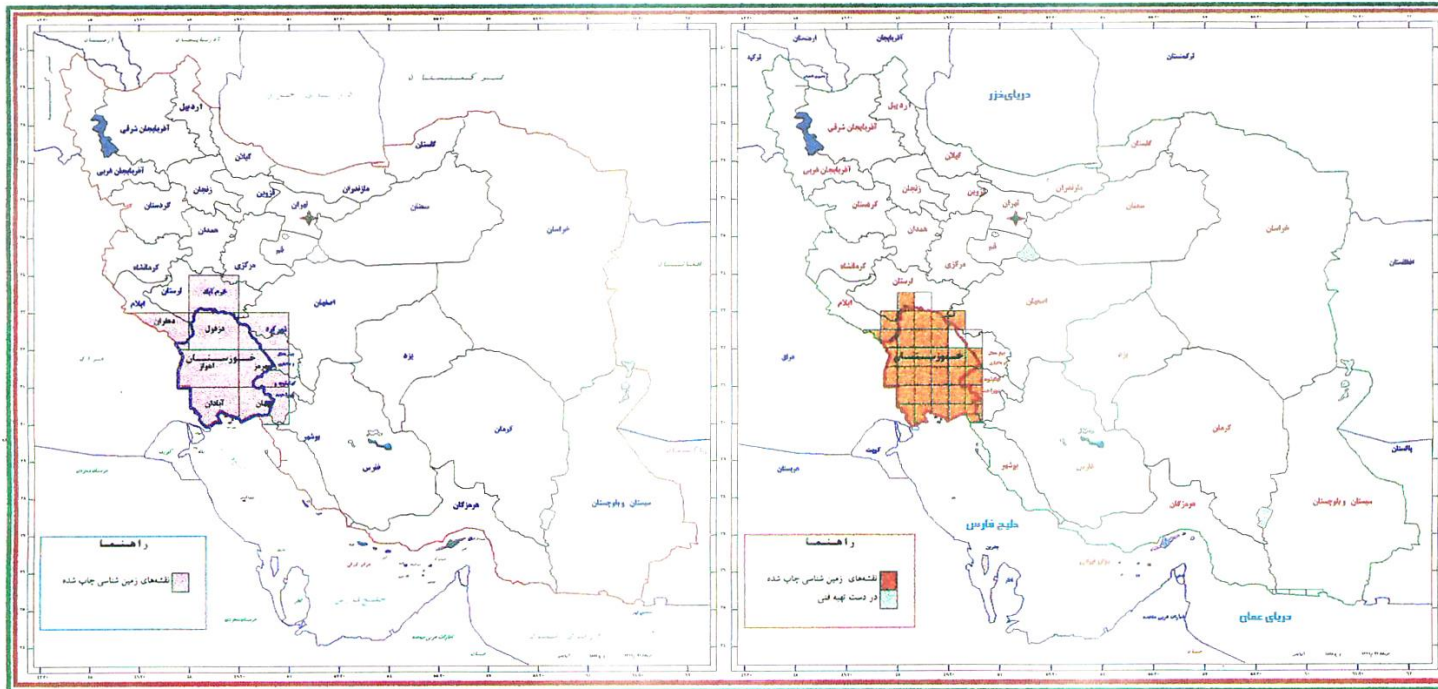
حجم عظیم مطالعات زمین شناسی- اکتشافی موجود و به ویژه نداشتن توانائیهای معدن فلزی دو عاملی هستند که در برنامه ریزی نقش داشته اند بهمین دلیل، استان خوزستان در مجموعه زونهای بیست گانه اکتشافی برنامه سوم قرار د ندارد. معهداً پیش بینی می شود که اکتشافات مواد معدنی به صورت موضوعی و یا موضعی، عمدتاً توسط اداره کل استان، همچنان ادامه یابد.

وزارت منابع و صنایع معدنی کشور
سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور
واژه‌های آخرین وضعیت نقشه‌های زمین‌شناسی
استان خوزستان
در بهار ۱۳۹۹

نقشه‌های زمین‌شناسی ۱:۲۵۰۰۰۰

نقشه‌های زمین‌شناسی ۱:۱۰۰۰۰۰

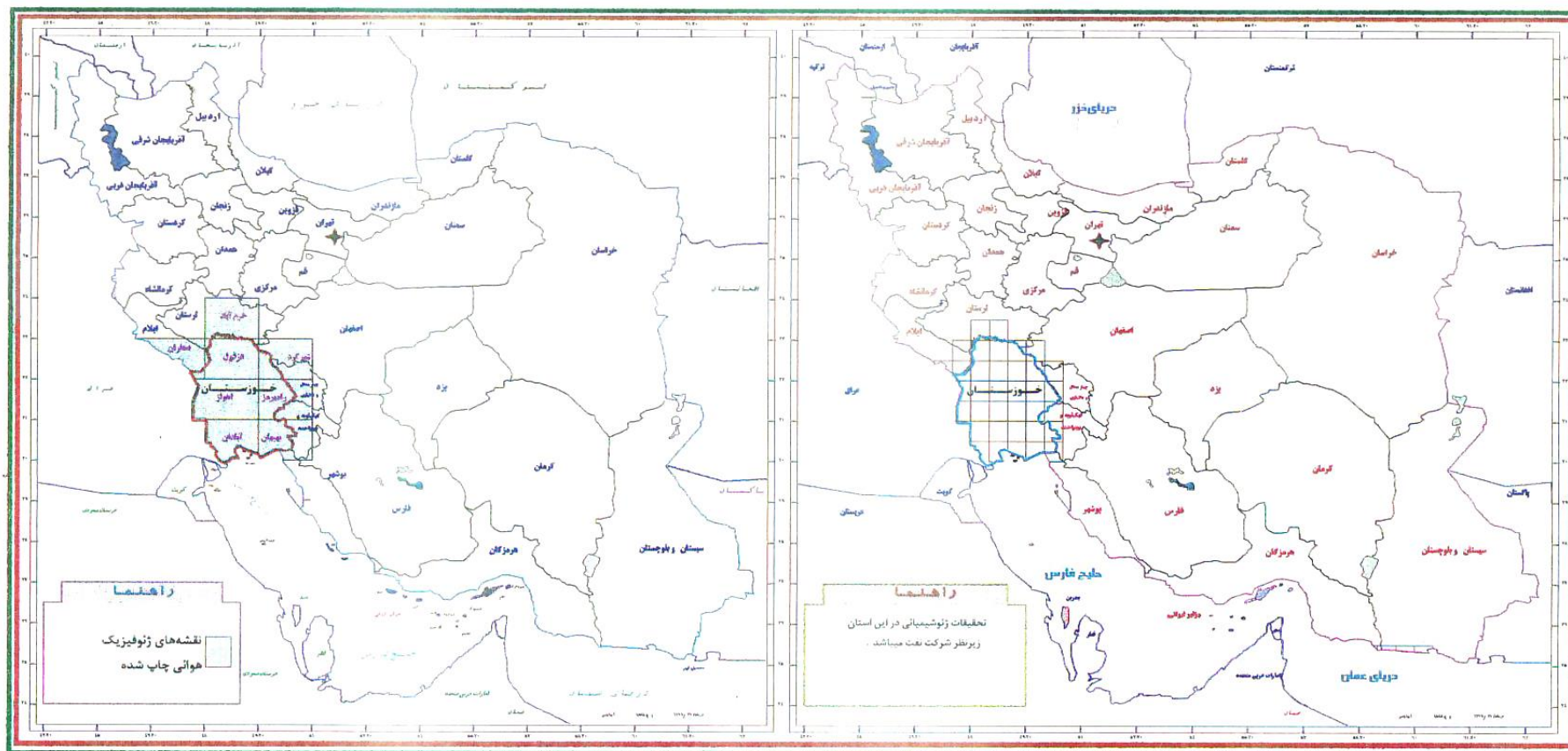

وزارت علوم، فناوری و نوآوری
سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور
راهنمای آخرین وضعیت نقشه‌های زمین‌شناسی
استان خوزستان
در بهار ۱۳۷۹

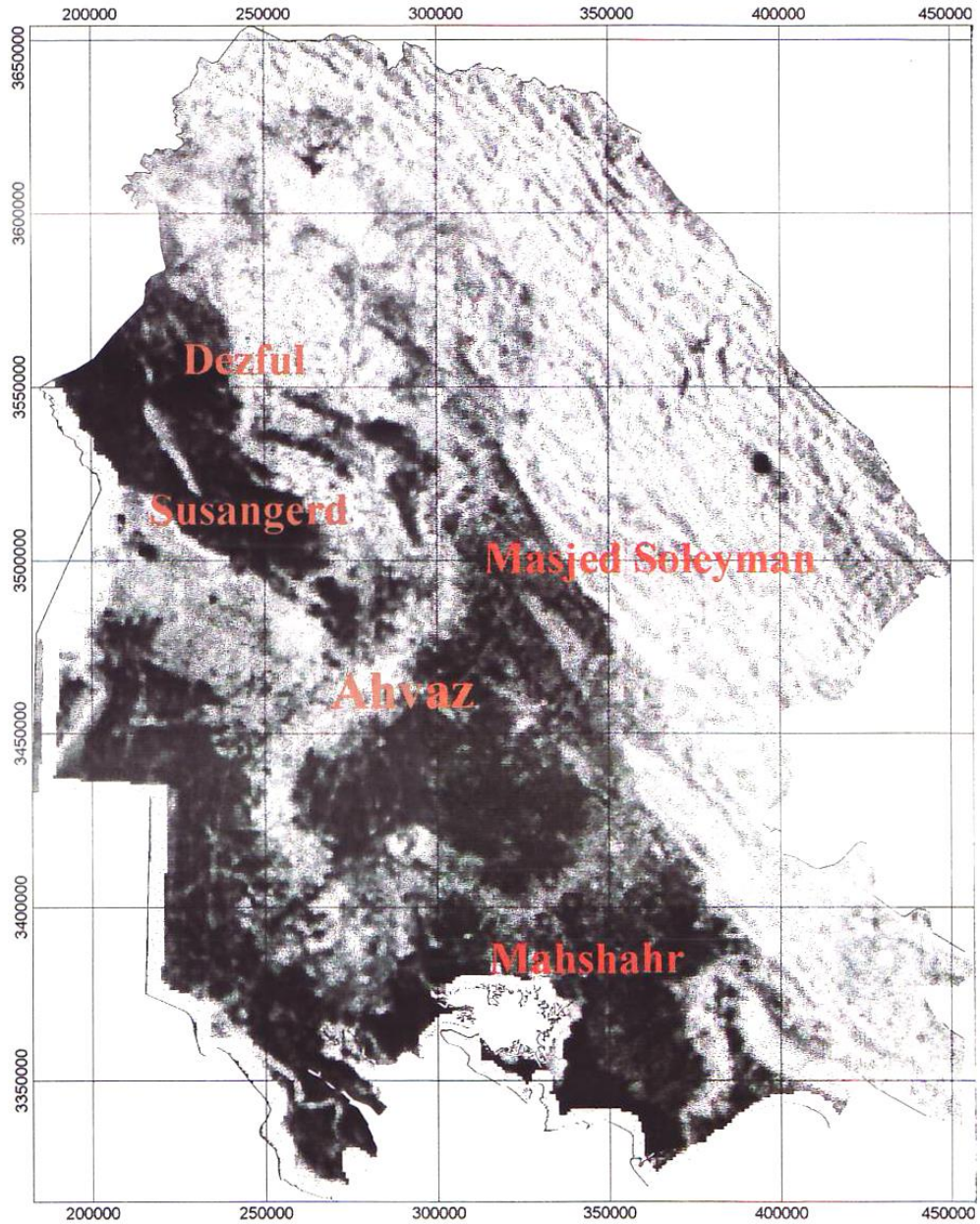
نقشه‌های ژئوفیزیک هوایی ۱:۲۵۰۰۰۰

نقشه‌های ژئوشیمیایی ۱:۱۰۰۰۰۰ و مطالعات ژئوشیمیایی

RADARSAT IMAGE OF KHUZESTAN PROVINCE (SCANSAR NARROW B)

25000 0 25000 50000
metre

استانهای ایران (استان خوزستان)

N
G.I.S GROUP